KURUCUSU VE BAŞ MUHARRİRİ ESAT ÂDİL MÜSTECABİ

GERÇEK

DÂVÂMIZ: DEMOKRASİ
İDEALİMİZ: SOSYALİZM
REHBERİMİZ: MİLLÎ REALİTE

Yıl: 1 — Sayı: 14 ★ Fiyatı 10 Kuruş ★ HAFTALIK, SOSYALİST, SİYASÎ GAZETE ★ 24 - Mayıs - 950 Çarşamba

Batı, Doğu Kampları ve Türkiyenin Dış Politikası

Türkiyenin, muhtemel bir Üçüncü Cihan harbinde tarafsız bir devlet olarak kalabilmesinin şartları, gütmekte olduğumuz dış politika üzerinde şimdiden, bazı tâdilâtı icap ettirmektedir.

Yazan: Esat Âdil MÜSTECABİ

Demokrat Parti, kurulduğu gündenberi C. H. P. ile, dıs politikada fikir birliği gütdüğünü, hiçbir görüş ayrılığı iddiasında olmadığını birçok defalar tekrarladı.

Fakat, bu mutabakatın mevzuunu teşkil eden dış politikamızın ana hatlarının nelerden ibaret olduğu umumî efkâr önünde ne açıklandı, ne de münakaşa edildi.

Biz, bazı delillere dayanarak, bu mutabakatın hangi esaslar üzerinde mevcut bulunduğunu, istidlâl yolile araştırmak istiyoruz:

1 — Türkiye Cumhuriyeti; toprak bütünlüğü, siyasî ve iktisadî bağımsızlık prensiplerine bağlı barışçı bir politika güden Birleşmiş Milletler üyesi bir devlettir.

Türkiyenin bu vasıflarını muhafaza hususunda bütün millet müttefik ve birbirlerile mutabıktır.

2 — Birleşmiş Milletlere dahil bütün devletlerin iki büyük kampa ayrılmış olduğu herkesin malûmudur. Bu kampların birisini Sovyetler Birliği diğerini Birleşik Amerika temsil etmekte, biri kapitalist nizamın çökmesini, diğeri de komünizmin dünyaya yayılmamasını istemektedirler.

3 — Birleşik Amerikanın temsil ettiği kampta İngiltere, Fransa gibi iç siyasetlerine rağmen hâlâ emperyalist çağlarını yaşamakta olan büyük kapitalist devletler yer almış bulunmaktadır. Bu kampın bütün devletleri her ne kadar, yer yüzünde mevcut olmayan bir komünist nizam tehlikesi karşısında birleşmiş olmakla beraber, kapitalizmin kendi tezatları içinde, menfaat ayrılıkları ile de karşı karşıyadırlar.

İkinci Cihan Harbinin sarsıntıları azaldıkça kapitalist rekabetin keskinleşeceği ve bugünkü sahte tesanüdü ortadan kaldıracağı şüphesizdir.

4 — Yugoslavyaya mukabil Çin'in katılması ile kuvvetlenmiş olan ikinci kamp, bir taraftan henüz gelişmekte olan kendi içtimai nizamını kapitalist ve emperyalist taarruza karşı korumak, bir taraftan da ideolojik bir yayılma ile müdafaa imkânlarını arttırmak zorundadır.

5 — Her iki tarafın dünya efkârını kendine kazanmak için giriştiği cihanşümul mücadeleye zemin teşkil eden propagandanın anahatları şunlardır:

Kapitalist kamp hasmını; komünizm, emperyalizm, despotizm ve demokrasi düşmanlığı ile itham etmektedir. Gerçekte, ortada henüz bir komünist nizam kurma teşebbüsleri mevcut olmadığı gibi birçok devletlerde de sosyalist cemiyet sisteminin temelleri henüz atılmış bulunmaktadır.

Emperyalizm ise, münhasıran kapitalizmin bir gelişme ve yayılma merhalesidir. Sosyalizmde emperyalizm tasavvürü son derece saçmadır. Tek parti sisteminin, sınıf tezatları kalktıktan sonra despotizm olarak vasıflandırılması da yanlıştır. Despotizm, bir ferdin veya zümrenin diğer içtimaî sınıf veya zümreler üzerindeki mutlak hâkimiyetini gösterir. İçtimaî sınıfları tasfiye etmiş olan cemiyetler de despotizm olamaz.

Demokrasi düşmanlığı ise, demokrasi anlayışından doğmaktadır. Herkesi kendi kaderine terk eden, sınıflararası müsavatsızlığı devam ettiren, içtimaî adalete yer vermeyen kapitalist dünyanın demokrasi anlayışı, hasımlarının demokrasi anlayışile hiçbir zaman uzlaşamıyacaktır.

İkinci kamp ise hasmını; emperyalizm, harp kundakçılığı, iktisadi demokrasi düşmanlığı ile itham etmektedir.

Amerika ve dostları sömürgeciliği artık eski usullerle tatbik edememekte olduklarından kendilerine, klâsik sömürgeci denemez. Zaten, Endonezyada olduğu gibi bütün müstemlekelerdeki millî kurtuluş hareketleri bu klâsik istismar usulünü itibardan düşürmüştür. Fakat iktisadi vasıtalarla siyasi, siyasî vasıtalarla da iktisadi yayılma yolları üzerinde at koşturan kapitalizm bir emperyalizm çağını yaşamakta berdevamdır.

Harp kundakçılığına gelince, başta Birleşik Amerika olduğu halde birçok devletlerin harp ve harpçı gayretleri herkesin malûmudur. Amerikanın çeşitli silâh stokları dünyayı tahribe elverişli bir haldedir.

Harp, kapitalizm için bir hayat kaynağı ve bir zarurettir. Kapitalizmin tarihi, bir harp ve istismar tarihidir. Birinci ve İkinci Dünya harpleri emperyalistlerin rekabet harpleridir. Kesin olarak denebilir ki, kapitalizm devam ettikçe harp de devam edecektir.

İktisadi demokrasi düşmanlığına gelince; bu kampın içinde yer almış bazı devletler, meselâ

Devamı 4'te

MARŞAL PLÂNI VE İÇ SİYASETİMİZ

Mr. Russel Dorr, Anadolu Ajansı ile yayınladığı beyanatında: "Marşal plânının, Türkiyenin dahilî siyasetile ilgili olmadığını ve Marşal plânı fonlarının siyasî maksatlar için kullanılmadığını ve kullanılamıyarağını.." tekrara lüzum görmüştür.

Biz, bu memleketin iç siyasetinin, dış siyasetile sıkı sıkıya ilgili olması gerektiği kanaatindeyiz. Mücerret Marşal plânı, iç siyasete hazının herhangi yedek bir parçası olmayabilir. Fakat Marşal plânını tatbik ve kontrole memur Amerikan kadrolarının meselâ, Türkiyenin iç siyasetini ve siyasî hâdiselerini tam bir ilgisizlik ve tarafsızlıkla temaşa ettiklerini ve Marşal plânının tamamile gayri siyasî olduğunu sanmıyoruz. Eğer böyle olsaydı, Marşal plânının meselâ Bulgaristana da teşmili icap etmez miydi?

Mamaafih Mister Dorr'un telâşına lüzum yok; Türklerin millî duyguları böyle birşeyin konuşulmasına bile mütehammil değildir.

NİSBÎ TEMSİL

Son seçim, İngilterede olduğu gibi Türkiyede de dikkati çeken bir netice verdi. İki partinin kazandığı oylarla, çıkardığı milletvekilleri sayısı arasındaki büyük nispetsizlik herkesi, bilhassa C. H. P. lileri hayrete düşürdü.

Seçim kanununu nisbî temsil sisteminden mahrum etmiş olanlar şimdi bu hatalarının cezasını çekiyorlar.

Demokratlar, gelecek seçimlerde aynı âkibete uğramamak için nisbî temsili şimdiden kanunlaştırmalıdırlar.

1946 da nisbî temsil esasını en ilmî şekilde, kabul etmiş olan yegâne partinin, Türkiye Sosyalist Partisi olduğunu da bu arada hatırlatmak isteriz.

Sosyalist Partisinin kabul etmiş olduğu seçim usulüne göre, bütün Türkiyede nasap dışı kalmış olan her partinin oylar yekûnu kırk bin esası üzerinden yeniden temsil hakkını kazanmış olur.

İBRET TAŞI

MANEVRALAR

Kışın sonu askerî manevraların başlangıcı oldu. Dünyanın her yerinde kara, deniz ve hava kuvvetleri manevralar halinde seferber edilmiş gibidir.

Sovyetlerin, İngilizlerin deniz manevralarını, İskadinav memleketlerinin umumî askerî tatbikatı takip etmektedir.

Amerikan Savunma Bakanı da, ansızın bir savas vaziyeti ile karşı karşıya kalabilmek ihtimalinden bahsediyor.

Harbin, kapitalizm için bir zaruret olduğunu bilenlere göre herşey normaldir. Ve ortada hayreti mucip hiçbir fevkalâdelik yoktur.

Cumhuriyetin Üçüncü Merhalesi

Cumhuriyetimizin ilk merhalesi Atatürk'ün inkılâpçı hareketlerile yüklüdür. Onu takip eden İnönü merhalesi ise, tarihe bir duraklama, bir tereddüt devri olarak geçecektir. Bu devir, birçok irticalara, ve dışarıdan gelen tesirler altında da bazı demokratik gelişmelere yol açmıştır.

Cumhuriyetin üçüncü merhalesi ise, Türk burjuvazisinin kendine geliş ve iktidarı tam bir sınıf şuuru ile ele alış devridir.

Gerçi, Atatürkten Celâl Bayara kadar, Türkiye, kapitalizmin Ortaçağ artıklarına karşı bir mücadele sahnesi olmuşsa da Türk burjuvazisinin asıl şuurlu hâkimiyeti henüz başlamıştır.

Merhaleler nazariyesinin tesirlerine kapılmaksızın, hâdiselerin seyrine göre, iddia olunabilir ki, bu merhale oldukça kısa sürecek ve yerini asıl halk hâkimiyetine terk edecektir.

Türkiye Cumhuriyetinin dördüncü merhalesi, emekçi sınıfının iktidarı ele alması ile başlıyacaktır.

Bu, öyle bir içtimaî zaruret ve tarihin öyle bir diyalektik akışıdır ki, yer yüzünde hiçbir kuvvetin bunu önlemesine imkân yoktur. Türk emekçileri ve onun rehber kadroları, sosyal mücadeleye bu imân ile girişmeli ve her türlü şahsî iğbirar ve anlaşmazlıkları bir tarafa bırakarak dördüncü merhaleye uzanan yolun zaman bakımından kısaltılması çarelerine baş vurmalıdır.

Türk emekçi sınıfının artık tek parolası birleşmek ve teşkilâtlanmaktan ibarettir.

Türk emekçileri!

Demokrasinin geliştirilmesine mâtuf hükûmet politikasını destekleyin ve kanun çerçevesi içinde, gayeniz olan sosyalizmi gerçekleştirme mücadelesine katılın!

Sosyalizmin Ana Hatları

12 - İşçi sınıfının Türk köylüsüne karşı vazifeleri

Türk işçisinin 1 inci parolası: Birleşmek ve teşkilâtlanmak, 2 nci parolası: İşçi - köylü ittifakını yaratmak, 3 üncü parolası da; Oportünist ve goşist cereyanlara karşı koymaktır.

İşçi - köylü ittifakı hem kapitalist hem sosyalist cemiyetlerde ayni zaruretlere dayanmaktadır.

İşçilerle köylüler arasında iş birliği meydana getirilmedikçe kapitalist hâkimiyetini yenmek mümkün olmadığı gibi, ayni iş birliği devam ettirilmedikçe sosyalist cemiyetin kurulmasında hiçbir başarı elde edilemez.

Türk işçi sınıfının birinci vazifesi her şeyden önce, önder bir sınıf haline gelebilmesidir. İşçiler, sosyal mücadelenin ön safında yer tutmadıkça diğer emekçi halk yığınlarının bu mücadeleye katılmaları beklenemez.

İşçiler, kendi siyasî partileri ve sendikaları içinde toplanıp birleşmeli, tek bir hareket plânı maydana getirmelidirler.

Türk işçi sınıfının ikinci vazifesi olan köylünün hak ve menfaatlerini koruma işi bundan sonra gelir.

Kapitalist hâkimiyete karşı müşterek mücadele zemini, köylü menfaatlerinin en esaslı ve en müstacel olanlarının işçi sınıfı tarafından müdafaa edilmesile hazırlanmış olur.

Türk işçilerinin müdafaasını ele almaları gereken başlıca köylü menfaatleri şunlardır:

1 — Toprak amelesinin gündeliklerinin arttırılması ve yeter bir miktara çıkarılması;

2 — Toprak amelesi için de haftalık âzâmî iş saatinin tesbiti ve mesai fazlasının ücrete bağlanması;

3 — İşçinin faydalandığı içtimaî kanunların toprak amelesine de teşmili;

4 — Küçük toprak mülkiyetinin korunması;

5 — Yarıcı ve kiracı çiftçilere yeter toprak verilmesi;

6 — Tarım kooperatiflerinden küçük toprak sahiplerinin ön plânda faydalandırılması;

7 — Ziraat makinelerinin ve çift hayvanlarının, küçük toprak sahiplerinin müşterek mülkiyeti haline getirilmesi;

8 — Tabiî felâketlere karşı millî sigorta sandıklarının kurdurulması;

9 — Köylüye yükletilmiş olan malî külfetlerin hafifletilmesi;

10 — Gezginci toprak işçilerinin nakil ücretlerinin asgarî hadde indirilmesi ve bu işçiler için mesken meselesinin halli;

11 — İlk öğretimin köylere yayılması politikasının geliştirilmesi ve yoksul çocukları için yatılı ilk okullar kurdurulması.

İşçi sınıfı kendi teşkilâtı ve müşterek organları ile köylünün bu haklı istek ve menfaatleri üzerinde büyük bir mücadele

Devamı 4 te

Bujuvazi iktidarda

Batı burjuvazisinin son deminde gördüğümüz, hürlüğü kösteklemek temayülünü Türk burjuvazisi daha ilk deminde taklide kalkarsa kendi gelişmesini kendi önlemiş olacaktır..

Yazan: Hasan TANRIKUT

Bu yazıları okuyanlar kabiledeki kaynağımızın zorunlu varısi olan askerî klik'in bugüne kadar ortadan kaldırılamamış olduğunu gördüler. Gerçekten: 1 — Batılaşmak isteyen ve Osmanlı Sultanlarının her halde en "ilerisi" olan Selim III öldürüldüğü zaman Alemdar Mustafa Paşa komutasındaki ordu İstanbula girmiş, duruma hâkim olmuştu. Tanzimatla sonuçlanan gidiş böylece askerlere dayanıyor demektir. 2 — Abdülhamid parlâmentoyu dağıttığı zaman korkacağı tek kuvvet olan ordu 93 seferinde idi. 3 — Bu Padişahı tahttan indiren kuvvet "Hareket Ordusu" dur. 4 — İttihad ve Terakki bir diktatörlüktür ve sıkı yönetimlerle ayakta durmuştur. 5 — Kurtuluş savaşından sonra bu savaşı yapan komutanların diktatörlüğü ilk meclisteki idealist havayı dağıtıp hâkim olmuştu. 6 — Atatürk'ün ölümünde iktidarın İsmet İnönüye geçmesinde Genel Kurmay Başkanının "sebep" olduğu herkesçe bilinmektedir. 7 — 1946 Temmuzunda iktidarda kalanlar ordudan başka hiçbir şeye dayanmıyorlardı..

Şurası bir gerçektir ki askerlere dayanan devrimler verimli olmamış, her biri yeni bir askerî devrime varmıştır. Batıda ordu iktidarı elde bulunduran sınıfların bir "vasıtası" dır. Askerler bu sınıflar için gerekli işi gördükten sonra sahneden çekilirler. Batılıların ordu rey vermez, politikaya karışmaz gibi iddiaları da yoktur. Bizde yukarıda saydığımız bütün hareketleri askerler yapar, hep de askerlerin politikaya karışmadığı söylenir.

Batıda iktidar son yüz elli yılda kesin bir ekonomik egemenlik kuran burjuvazinin elindedir. Asker onlar için korkulacak bir şey değildir. Bütün komuta kadrosu burjuvazinin ekonomik ve malî kontrolü altında olduktan başka politik kontrolde hep ona bağlıdır.. Burjuvazi ve kapitalizmin tarihsel zorunluklarla gelişemediği ülkelerde ordu âdeta başlıbaşına bir kuvvet halinde bulunur. Bizde Tanzimattanberi bir burjuvazinin yetişmek için bocaladığı kabul edilse de bu burjuvazinin hiçbir zaman ekonomik egemenlik kurarak iktidara tek başına geçememiş olduğu da yukarıki askerî hareketler listesinden anlaşılabilir. Batı Avrupada burjuvazi devrimleri ekonomik üstünlüğü ele alan orta sınıfların, peşlerine halkı takarak aristokrasiyi temizlemesi şeklinde yürümüş sivil hareketlerdir. Askerler bu arada "vasıta" olmaktan öteye geçememişlerdi. Bizde ise zenginler her devirde devletle mücadele halinde kalmışlardır. (Doğuda kapitalin durumu yazımıza bakınız) Bizde iktidara geçenler burjuvalar değil, belki Batı Avrupa gelişmesinde burjuvanın hizmetkârları, bekçileri durumunda olan kimseler, yâni askerlerdi. En menfî bir politik - ekonomik egemenliğin ifadesi olan ve ancak askerî baskı ile ayakta durabilen bu iktidara klâsik anlamile "Kapitalizmin iktidarı" diyebilmek imkânsızdır. Bizdeki durum burjuvazinin tam yokluğunu değilse bile tam bir "Âdemi iktidar" ını anlatır. Bunun nedenlerini bundan önceki yazılarda anlatmağa çalışmıştık. Yanlış olmayan bir yargı ile buna: İktidarsız bir burjuvazinin askerî terör ve baskı ile ayakta durması diyebiliriz. Bu, bütün tarihimiz boyunca sürmüş bir burjuvazi diktatörlüğü, bir faşizmdir. (Burada burjuvazi kelimesini kullanmasının doğru olmadığını biliyorum) Nitekim batıda burjuvazi zayıfladığı zaman - eğer normal olarak sosyalizme geçilmezse - anormal olarak faşizme geçilir. Bizim tarihî gidişimiz toprak mülkiyetine ve sermaye tedavülüne (timar, müsadere ve faiz yasağı yüzünden) dayanmadığı için burjuvazinin teşekkül edemediği bir gidiştir. O, zorunlu olarak "Faşist" dir. Sosyalist olabilmek için işçi sınıfının varlığına ihtiyacı vardı; halbuki işçi sınıfı daima burjuvazi ile birlikte ve onun antitezi olarak var olur.

Osmanlılar Avrupalılaşmak zorunda kaldıkları zaman (yani 18 inci yüzyıl sonu ve bütün 19 uncu yüzyıl) Avrupa demek liberalizm demekti. Liberalizm, imparatorluğu yarı sömürge haline getirerek tâ içine kadar sokulmuştu. Çare olarak Avrupalılaşacak, yâni liberalleşecektik! Yukarıda yaptığım liste bu ihtiyacın muhtelif buhranlar halindeki görünüşüdür. Nihayet Avrupalılaşmanın ideologları da yetişti: Namık Kemal, Midhat Paşa..

(Gerçek) de çıkan "Devletçilik ve Liberalizm" başlıklı yazımızı okuyanlar Türkiyede devletçilik prensibindeki amacın "Millî zengin yetiştirmek" olduğunu görürler. Bunun sebebi iktidardaki askerlerin Fransız liberal geleneği etkisi ile yetişmiş kimseler olmaları ve köklerinin - zarurî olarak - Namık Kemal, Midhat Paşa gibi Fransız devrimi geleneğine bağlı ideologlarda bulunmasıdır. İstiklâl Savaşı idareci kadrolarında ideal olan ve son kademesini Ziya Gökalp'ın spritüalist görüşlerinde bulan nasyonalizm, harpten sonra iktidara geldiği zaman kendi tarihî gelişinin "örnek" saydığı ve Avrupa deyince, liberalizmden başka birşey olmadığı, bir nizamı gerçekleştirmek ideali ile dolu idi. İlk Meclis ve Anayasa bunun seçik ifadesidir. Liberal idealin, diktatörlüğe yenilmesi burjuvazinin iktidara gelecek kadar kuvvetlenmemiş olduğunu gösterir. O daha uzunca bir zaman askerlerin kanatları altında büyüyecekti. Burjuvazinin hâlâ çok zayıf oluşu, başka deyimle sermaye terakümünün yokluğu devletçiliği, tarihimizdeki faşiz-

Devamı 4 de

DIŞ OLAYLAR

ZIT İDEOLOJİLER DOSTLUGU

Yugoslavya ile Yunanistan arasında iyi komşuluk münasebetleri kuruldu. Bu dostluk başlıca şu esaslara dayanmaktadır:

1. Ticaretin geliştirilmesi;
2. Selâniğin müşterek bir serbest liman haline getirilmesi;
3. Demiryolu münakalâtının karşılıklı tanzimi;
4. Yugoslavyada mülteci Yunan çocuklarının iadesi.

Komünist Yugoslavya ile Kıralcı ve Faşist Yunanistan arasındaki bu dostluk, zıd ideolojiler arasında iyi münasebetler kurulabileceğine delil teşkil ettiği kanaatine yol açmıştır.

MARŞAL PLÂNI VE ATLANTİK PAKTI

Marşal plânının tatbiki 1952 yılında sona erecek ve Atlantik Paktı, o tarihten sonra bazı sarsıntılara uğrayacaktır. Çünkü bu gün Marşal plânının askeri yardımları Atlantik müdafaasının birçok eksikliklerini tamamlayabilmektedir.

Fakat 1952 den sonra milletlerin kendi savunma plânları ile Atlantik savunmasının icapları arasında uzlaşmazlıklar baş gösterecektir. Meselâ İngiltereden uçak gemileri bütçesinin tepkili uçak bütçesine tahvili istenecek Fransaya da, hava kuvvetleri yerine, kara kuvvetlerine ehemmiyet vermesi tavsiye olunacaktır.

Bu istek ve tavsiyeler milletleri kendi siyasî ve askerî hâkimiyetlerinden feragate zorlayacaktır!

HAKİKAT KAMPANYASI

Amerikan - Savyet radyo harbi başarısızlıklara uğramıştı. Şimdi de Mister Truman'ın tavsiyesile yeni bir soğuk harbe girişilmek üzeredir. Ajans haberlerine göre, 70 radyo istasyonu geceli gündüzlü "hakikat" i demir perde ötesine yaymağa çalışacakmış. Fakat ajanslar "hakikat" dan ne kastedildiğini, demir perde arkasındaki insanların irşadı için ne gibi lâflar edileceğini açıklamıyor. Kapitalist dünyayı temsil eden hakikatler vaktile Çarlık Rusyasını, Çankofun Bulgaristanını ve Amiral Hortinin Macaristanını da temsil etmemişti!

HİNDİ ÇİNİDEKİ DURUM

Üçler konferansı komünizme karşı mücadelenin bilhassa Asya ile Afrikada teksif edilmesi üzerinde ehemmiyetle durmuştu. Bu gün Hindi Çini de yakasını emperyalizmin pençesinden kurtarmaya çalışmakta ve bu millî kurtuluş hareketine de alelusul komünist hareket adı verilmektedir. Kurtuluş hareketinin şefi Hochi Mink'e karşı Amerika ve Fransa meşterek bir cephe almışlardır. Hattâ Yunanistanda yapıldığı gibi, millî kurtuluş hareketini bastırmak üzere Amerikan askerlerinin Hindi Çiniye sevk edilmesi de çok muhtemeldir.

Diyalektik Materyalizm ve İdealist felsefe

Yazan: Mustafa BÖRKLÜCE

Teknik Okulda öğrenici bir vatandaştan aldığımız mektupta; Profesör Ali Fuat Başgil'in konferansını dinlediğini ve Gerçek gazetesinin altıncı sayısında çıkan Heisenberg'e verilen cevapla taban tabana tezat teşkil ettiğini yazıyor. Ve konferansın özetini bildiriyoruz:

"Atomun parçalanması materyalizmi mezarına gömdü. Materyalistler ruhu inkâr ederler."

Biz Gerçek'in altıncı sayısında bu iddianın atom fiziği kısmına cevap vermiş bulunuyoruz. Gelelim ruh dâvasına: İdealist felsefenin eskidenberi sarfettiği gayret, bize bağlı olmadan var olan dış âlemi ya tamamile inkâr veya sübjektifi varlığın idarecisi olarak ileri sürmektedir. İdealist felsefeye göre ruh, dış âlemden daha evvel mevcuttur. İnsan ruhu, tabiat üstü bir kuvvetin sübjektifin üzerindeki hâkimiyetinin ifadesidir.

Diyalektik materyalizmin müspet ilme dayanarak, dış âlemi izahı da şöyledir:

Hiçbir şeye bağlı ve muhtaç olmadan dış âlem olduğu gibi bir varlıktır. Anorganik mevcudatın durmadan hareket ve seyredici kanununa göre, sayısı belirsiz yılların içinde geçirdiği tekâmül neticesi, anorganik varlıktan organik bünye diğmuştur. Organik varlıkta da, kademe kademe olgunlaşan, yükselen hayvanatın bir kolundan da, en kompilike vücuda malik insan meydana gelmiştir. Bu suretle de, maddenin, en âlâ ve en harika mahsulü olan insan dimağı hasıl olmuştur. Materyalist felsefenin görüşü bu, monizmin amansız düşmanı olan skolâstik ve mistik felsefeye bağlı düalizm taraftarları, yâni maddeden ayrı ruha inananlar, materyalistlerin bu izahlarile, ruhu inkâr ettiklerini iddia ederler. Bu suretle evvelâ gerçeği tahrif ederek materyalizm namına bir hedef belirtirler. Ondan sonra da idealizmin zaferi hesabına diktikleri bu yanlış hedefe yaylım ateşi açarlar. Tıpkı yukarıda konferansının özetini verdiğimiz Profesör Ali Fuat Başgil'in yaptığı gibi.

Halbuki, diyalektik materyalizm, hiçbir zaman, insan ruhunu, aklını, fikrini, şuurunu inkâr etmiş değildir ve etmez. Bilâkis bunların dönüp içinden belirdikleri objektif şeraite mütekabil tesir yaptıklarını, bu yüzden de, insanların muhitlerini değiştirme kuvvet ve kudretini kazandıklarını söyler. Fakat idealistler, bu söylenen hakikati ne dinlemek ve ne de duymak istemezler. Artık onların kulakları vurdum duymaz bir şekilde sağırdır. Diğer taraftan Ortaçağda hüküm süren skolâtik felsefenin üstüne asırlar çökmüş, ve göçmüştür. Ondan sonra beliren mistik felsefenin etrafını kesif karabulut tabakaları sarmıştır. Müsbet ilmin bu derece ilerlemesi şu insan bilgisinin, tabiatin bu kadar derinliklerine dalışı ve istikbalin yeni keşifler üzerinde neler vâdettiği göz önünde dururken, antika araştıran eskici gibi, asırları eşeleyip, skolâstik ve mistik felsefeyi yeniden meydana çıkarmak, aklıselim sahibi her insan için gariptir. Antikacı kendi hesabına müspet bir iş peşindedir. Çünkü eline geçirdiği antikayı heveslisini bulup satmakla iyi bir kâr temin edecektir. Profesör Ali Fuat Başgil ve daha emsali profesörlerin eşeleyip çıkardıkları antika felsefeyi kime satacaklardır?. Böyle deyip te kendimizi aldatmayalım, onun da hararetli alıcısı, hem de öyle birkaç kişi değil, dünya çapında sayısı milyonları aşan mürteci sınıfdır. Tarihin durdurulmaz akışı önünde durumunun günden güne ağırlaştığını, kötüleştiğini gören mürteci sınıf, fezada uçuşan ebedî ruhlardan medet ve necat beklemektedir. Gözünün önündeki realiteyi bırakıp mistik felsefenin peşine takılan insan zihni, kesif bulut tabakalarının içinde hakikat aramağa koyulunca, âkibeti şu zavallıya döner: Yolunun uzak ve yokuşundan gözü yılan yolcunun, kestirme yoldan varacağı konak yerini daha çabuk tutabilmek için, ana yolu bırakıp, ilerledikçe önünde ne yol ve ne de iz kalır. Çöllerde dolaşa dolaşa bitap düşen, bataklıklarda çırpına çırpına kösülen zavallı yolcu vaziyetine düşer.

Mürteci sınıfın da yaratmak ve yapmak istediği budur: İnsanları müsbet yoldan çıkarıp, mistisizmin karanlık bulutları içinde bocalatmak, ve gidecekleri yeni konak yerine varmalarını önlemektir. İşte bu isteğin yerine getirilmesi için de ilim ve felsefe cephesinde ücretli esir olarak, antika felsefe arayıcı profesörler felezoflar eksik değildir.

İşçiler ve C. H. P.

Dün, Türk işçisine hakaret etmiş olanların yarın, onu siyasî bir kuvvet olarak istismara kalkışmaları mümkündür.

Yazan: Faik Muzaffer AMAÇ

İş kanununun kabulünden ancak 13 - 14 sene sonra, iş hukuku ile ilgili birkaç propaganda mevzuu yaptı. Meselâ Fahri Kurtuluş "Son zamanlarda işçi vatandaşların emniyet ve huzurunu sağlamak ve istikballerini garanti etmek için bir çok kanunlar çıkmakta" (1) olduğunu söyledi. Reşat Şemseddin Sirer "Çalışan vatandaşlar son derece memnundur." (2) diye bir iddiada bulundu. İnönü de, 4 - Mayısta, İzmirde söylediği propaganda nutkunda "Dört sene içinde sendikaları, sigorta kanunları ve içtimaî müesseseleri ile çalışma teşkilâtımız dünyanın her konferasında göğsümüzü kabartacak bir gayretin ve b i r s a m i m i n i y e t i n örneği olarak takdir olunmaktadır." dedi.

Diğer iddialar arasında bilhassa, İnönü tarafından ileri sürü-

RAKAMLAR-GERÇEKLER

KAZALAR

Türkiyede, demiryolu kazaları hakkındaki sekiz yıllık bilânço şöyledir:

	Ölenler	Yaralananlar
1940	69	55
1941	126	83
1942	112	71
1943	126	138
1944	102	95
1945	91	105
1946	97	101
1947	96	120

İstanbul şehrindeki tramvay kazalarının bilânçosu da şudur:

	Ölenler	Yaralananlar
1940	5	401
1941	16	517
1942	17	585
1943	10	500
1944	10	470
1945	6	495
1946	10	604

Zonguldak kömür bölgesindeki iş kazaları:

	Ölenler	Yaralananlar
1937	71	2470
1938	82	2714
1939	130	2819
1940	125	3434
1941	75	3292
1942	112	2409
1943	75	2611
1944	82	3285
1945	33	3536
1946	62	3209

DİKKAT:

Mektup, telgraf, havâle, iade ve yazıların şu adrese gönderilmesini rica ederiz:

Avukat Esat Âdil;
Tophane üstü, Gökdeniz apartman, Numara: 5

Tophane
İstanbul

***

Birçok okuyucularımız, eski sayıların nasıl tedarik edileceğini sormaktadırlar. Gazetemizin eski sayıları posta pulu karşılığı derhal gönderilir.

GERÇEK
Sahibi ve neşriyatı fiilen idare eden:
Orhan MÜSTECABİ
Abone: Yıllığı 500 kr.
Altı aylığı 250 kr.
Dizgi: Rıza Koşkun Matbaası
Baskı: Berksoy Matbaası
İdare yeri: Ankara caddesi
No: 59 - İstanbul

DİYALEKTİK MATERYALİZME GÖRE:

TABİATDA VE İKSAN CEMİYETLERİNDE SIÇRAMA

Yazan: **Orhan MÜSTECÂBİ**

— 1 —

Bütün dünya halklarının kurtuluşu, sosyalist cemiyete geçişte bulduğu bir devrede yaşıyoruz.

Bazı milletler inkılâplarını yaptılar, bazıları bunun için mücadele ediyor ve hazırlanıyorlar.

Memleketimiz de pek tabiî olarak kendini bu değişmelerden müstağni sayamıyacaktır. Tarihin akışı, beynelmilel realiteler ve kendi bünyemizin sosyal ve iktisadî şartları, bizim de sosyalist cemiyete geçmemizi ve bu geçiş için mücadele ve hazırlıklar yapmamızı zarurî kılmaktadır. Yâni, bir sosyalist cemiyete geçiş inkılâbının arifesinde bulunuyoruz. Bu inkılâbın çabuk veya geç tahakkuku; beynelmilel realitelerin inkişafına ve memleketimiz sosyalistlerinin çalışma tarzına ve gayretlerinin derecesine bağlıdır. Çalışma tarzımızın ve gayretlerimizin müsbet ve verimli olabilmesi için de; diyalektik materyalizmi tam mânâsiyle kavrayabilmek ve onu realitelerimize tatbik edebilmeyi bilmek lâzımdır. Bütün fikrî ve aksiyon içindeki çalışmalarımızda rehberimiz diyalektik materyalizm olmalıdır.

Memleketimizdeki sosyalistler arasında, bilhassa son günlerde inkılâp ve tekâmül üzerinde çok fazla duruluyor. Bir takım kimselerin yanlış ve cahilce tefsirleri, genç dimağlarda müphem kanaatler uyandırmaya başladı. Tekâmülü kabul etmek gerilik diye vasıflandırılıyor. İnkılâbın, tekâmülden ayrı olarak mütalâa edildiğine şahit oluyoruz. Sıçrama; ilerilik taslıyan gençlerin dilinde parola oldu. Fakat, sıçramayı hazırlayıcı sebepler ve sıçramanın hakikî mahiyeti tam mânâsile kavranmadığı için bir goşizm havasıdır esiyor. Formül şaklabanlığı ile her şeyi olup bitecek zannediyoruz.

İşte bunun için biz; diyalektik materyalizmin, sıçramayı nasıl izah ve tefsir ettiğini belirtmeyi faydalı ve lüzumlu bulduk.

TABİATTAKİ TEKÂMÜL VE FİLOZOFLAR

Eskidenberi birçok filozoflar tabiatı tetkik etmişler ve tabiatdaki tekâmül ve değişme hakkında muhtelif mütalâalarda bulunmuşlardır.

Eski Yunanda Heraklit; tabiatda daimî bir değişme olduğunu, her şeyin değişebileceğini, fakat değişmenin değişmiyeceğini kabul etmişti. Ondan sonra gelen Zennon ise; tabiatın sabit bir varlık olduğunu, aslâ değişmediğini iddia etti. Yakın zamanlarda Leibniz; değişmeyi kabul ediyor fakat, tabiatda her şey tedrici olur, hiçbir şey sıçrama ile vukua gelmez diyordu. Diderot da; tabiatda herşey değişir, bâki olan şey yalnız değişmedir diyerek mekanist bir tekâmülü müdafaa etti.

Hâsılı, tabiatdaki değişme ve ve tekâmül eskidenberi felsefenin yabancısı değildi. Muhtelif filozoflar bunu görmüşler ve izah etmeye çalışmışlardı. Fakat bu tekâmülü en doğru şekilde kavrayan, yâni tabiatdaki tekâmülün tedricî değişmelerle değil de, bilâkis diyalektik olarak, sıçramalar şeklinde tezahür ettiğini anlayan ilk defa Hegel olmuştur.

Hegel'in diyalektiği, idealist olmasına ve Marks ve Engels'in; Hegel'in diyalektiğinin yalnız rasyonel çekirdeğini alarak onun Hegelci idealist kabuğunu bir yana atmalarına rağmen; diyalektik materyalizmin meydana gelmesinde mühim âmil olduğu ve bizzat Marks ve Engels tarafından da bu böyle kabul edildiği için, biz burada Hegel'in idealist diyalektiği üzerinde biraz durmak istiyoruz. Zaten, Hegel'i iyice anlamadan diyalektik materyalizmi tam mânâsiyle kavrayabilmek mümkün değildir.

HEGEL'İN İDEALİST DİYALEKTİK'İ

Diyalektik; Yunanca muhavere ve münakaşa yapmak mânâsına gelen "Diyalogo" kelimesinden doğmuştur. Kadim zamanlarda diyalektik dendiği vakit; hasmın muhakeme ve düşüncesindeki tezatları bulmak ve bu tezatları yenip aşmak suretiyle hakikati elde etmek mahareti muradedilirdi. Kadim zamanlarda bazı filozoflar, düşünüşdeki tezatları bulup açığa çıkarmayı ve birbirine zıd fikirlerin çarpışmasını hakikati bulmak için en iyi vasıta sayıyorlardı. Eflâtun; diyalektiğin, hakikate ulaşabilmek için en iyi mantık usulü olduğunu söyler. Ve hakikatin; tenakuzlar arasında ve zitdiyetler içindeki tefekkürün hareketi ile imâl edileceğini ve aşılan tenakuzun, hakikatın manivelâsı olduğunu kabul eder.

İşte eski Yunanda; hakikati bulmak için bir nevi mantık usulü diye kullanılan diyalektiği, Hegel'e gelinceye kadar hiçbir filozof lâyikile ele almadı ve üzerinde durmadı. Hegel ise, bu fikri derinleştirdi ve tabiat hâdiselerine teşmil ederek, tabiatdaki tekâmül ve değişmeyi bü metodla kavramaya çalıştı.

NOT: Bu bahsi gelecek sayımızda tamamlıyacağız.

ÖNCE İCRAAT, SONRA TENKİD

Halkımız, yirmi yedi yıllık totaliter idareyi bir hamlede yıktı. Siyasî reşidliği ve olgunluğu için bu hâdiseden daha kuvvetli bir delil olabilir mi?

Yine halkımız, büyük seçimi kendine has bir sessizlik ve sadelik içinde sona erdirdi. Elde ettiği neticeler karşısında da gürültülü nümayişlere girişmedi.

Bunun haklı bir sebebi olsa gerektir. Her tecrübe, bir merak ve endişe devresi yaratır. Halkımız, şimdi büyük bir hassasiyetle, kurulacak yeni hükûmetin icraatını beklemektedir.

Demokrat Partinin, kendi vaadlerini, ümitlerini gerçekleştirmekte ne dereceye kadar gayret ve başarı göstereceğinde halkın kesin bir kanaati yoktur. Hattâ denebilir ki, millet biraz da, endişe içindedir.

Demokratlar; halk psikolojisine değer verdikçe kazanacaklar, onu ihmal ettikçe kaybedeceklerdir.

Fakat asıl mesele, halkın ümitleridir. Bu ümitler, millî iradenin ayni zamanda iki çelik yumruğudur!

R. Menteşoğlu

APAÇIK DOSDOĞRU

FARECİKLER!

Yazan: **ADİLOGLU**

Kâfir Volter'in şu güzel sözünü bana sık sık hatırlatanlara minnettarım.

Volter; çelimsiz muarızlarından şikâyet eder ve şöyle derdi: "Dokuz fare ile uğraşmaktansa bir arslanı tercih ederim!"

Deliklerinden başlarını uzatıp, kuyruklarile de birbirlerini destekleyen fareciklerimiz yine bir hayli çoğaldı. Biz Volter'den biraz daha haşmetli konuşsak da, doksan fare ile uğraşmaktansa bir arslanı terlih ederiz, desek ne lâzım gelir!

Bizim fareciklerimiz arasında öyleleri vardır ki; kimi gündüzleri kapitalistlerin spekülâsyon hesaplarını tutup, geceleri rüyasında ihtilâl şarkıları terennüm eder. Kimi, en yüksek perdeden atıp tutar ve karaladığı verakpâreye de memuriyeti dolayısile imza atmakta mâzur olduğunu beyan buyurur.

Armudun pişip ağzına düşüvermesini bekliyen bu çıtkırıldım ihtilâlcilerimizin bir hüneri de, cakalarını bize satmakta pek hevesli oluşlarıdır. Bunların arasında öyle fareciklerimiz vardır ki, döşeme tahtaları altında Donkişotluk edip, kedinin eline düşünce de bülbül gibi şakırlar ve ona diğer farecikleri de peşkeş çekiverirler!

Biz, dâvamızın böyle fındık ve lâğâm farelerinin hastalıklı dişlerile kemirilmesine ve havada inkılâpçı, rüyasında ihtilâlci zavallıcıkların oyuncağı olmasına elbette imkân bırakmıyacağız.

Aksiyon, bizim mihenk taşımızdır. Ve fareciklerimizin keyiflerini kaçıran da budur!

Sosyalistçe Düşünceler

"Vazifemiz yalnız işçi hareketi için çalışmaktan ibaret değildir. Sosyalizmin gerçekleşmesi ülküsü, işçi sınıfının sosyalizme vasıtalık etmesi suretile bu ikisinin birleşmesi, kendiliğinden cereyan etmekte olan sosyal akışa sosyalist ideallerini katmak, ve onu çağdaş ilimle atbaşı giden sosyalist inançlara bağlamak, bunu da demokrasi için yapılan sistemli siyasal mücadele ile birleştirmek bizim vazifemizdir... Kısaca ifade edilirse: Vazifemiz kendiliğinden cereyan eden sosyal akışı Sosyalist Partisinin devrimci çalışmalarile kaynaştırmak, ikisini bölünmesi kabil olmayan bir "Bütün" haline getirmektir diyebiliriz. Partimize başarılı bir organizasyon tarzı ve başarılı taktikler sağlayabilmek için, Avrupanın sosyalizm ve demokrasi tarihini, Türkiyenin kendi tarihini incelemeliyiz. Hazır yapılmış formüller, yeni ve özel şartlara gelişigüzel tatbik edilmemelidir. Hazır yapılmış modeller bulamayacağımız için materiyel (Memleketimizin özel şartları) bağımsız olarak tahlil edilmelidir. **Türkiye işçi sınıfı hareketindeki şartların, Batı Avrupadaki hareketlerden farklı olduğunu bilmeliyiz.** Memleketimizde şimdiye kadar sosyalizm adına neler olup bitmiş ise, hepsini öğrenmek lüzümunu kabul etmekle beraber hiçbir şey bizi. bunları tenkidî bir şekilde tahlil etmek ve kendi organizasyon şeklimizi arayıp bulmak vazifesinden alıkoyamaz."

"Bir sosyalist, zarurî olan sosyalist inkılâbı, cahil halka anlatmak istidat ve azrusu ile; bu inkılâptan sakınmak kabil olmadığını ispat etmekle; inkılâbın halka olan faydalarını anlatmakla; bütün işçi sınıfını ve istismar edilen müstahsilleri sosyalizm inkılâbına hazırlamak kabiliyetiledir ki, neme lâzımcılardan ve alelâde insanlardan ayrılır."

"Sosyalistlerin bütün ödevi, halkı ikna etmek, onların arasında çalışmak ve fantastik, çocukça sol **formüllerle** kendilerini onlardan uzaklaştırmamaktır."

"Herhangi bir memlekette bir işçi partisi sadece dahilî mücadelelerle inkişaf edebilir. Bu da diyalektiğe uygundur: Alman Partisi ne olmuşsa Eisenachers'lerin, Lassal'lara karşı açtıkları büyük mücadele sayesinde olmuştur. Bu kavgada tesadüm en büyük âmildir. Çocukluk hastalıkları ahlâkî hükümlerle tedavî edilemez, mevcut şerait içinde bu hastalıklara nihayet vermek lâzımdır."

len **"Bir samimî niyet"** iddiası pek ziyade hayretimizi mucip oldu. İşçi ile ilgili olan müesseselerde, Halk Partisinin "Bir samimî niyet" ten bahsetmeğe asla hakkı yoktu. Zira daha birkaç ay evvel Halk Partili milletvekilleri, işçileri çok ağır bir şekilde tahkir etmişlerdi. Meclisin 23 - 12 - 1949 tarihli birleşiminde, işçilerin çoğu yalancılıkla, sahtekârlıkla ve dolandırıcılıkla itham edilmişti.

Ellerinin emeği ve alınlarının teri ile yaşayan bu fedakâr, feragatkâr, mert ve namuslu insanlara "Yalancı, sahtekâr ve dolandırıcı" diyenlerin, samimi bir niyetten bahsedebilmeleri cidden hayret edilecek bir keyfiyettir.

Birkaç ay evvelki Meclis zabıtlarının tetkikinden anlaşılır ki, Meclis kürsüsünden, yâni millet huzurunda, işçilere karşı yapılan bu hakaret şu şekilde vâki olmuştur:

23 - 12 - 1949 tarihinde Mecliste, (Hastalık ve analık sigortası kanunu tasarısı) müzakere ediliyordu. Sıra 15 inci maddeye gelmişti. Bu maddede aynen şöyle deniyordu: "Hastalık yüzünden geçici iş göremezliğe uğrayan sigortalılardan, geçici iş göremezliğin başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 160 gün çalışmış ve prim ödemiş bulunanlara **geçici iş göremezliğin 4 üncü gününden başlayarak,** Pazar günleri hariç, her gün için **iş göremezlik ödeneği verilir.**

Geçici iş göremezliğin 15 günü geçmesi halinde ilk üç günlük geçici iş göremezlik ödeneği de verilir."

Görülüyor ki, bu maddeye göre: Hastalık hali 15 günden az devam ettiği takdirde ilk üç gün için iş göremezlik ödeneği verilmiyecektir. Meselâ dört gün hasta yatan bir işçi yalnız bir günlük iş göremezlik ödeneği alacak, diğer üç gün için birşey alamıyacaktır. Üç gün hasta yatan bir işçiye de hiç bir ödenek verilmiyecektir.

Yani bu madde gündelik kazancı ile kendisini ve ailesini geçindirmek zaruretinde olan işçiyi, hastalık halinde üç gün mutlak bir açlığa mahkûm etmektedir.

Güya işçileri emniyet ve huzur

Devamı 4 te

Batı, Doğu Kampları

Baştarafı 1 de

İsveç, Danimarka, İngiltere demokrasinin siyasî karakterinden başka iktisadî karakterini de göz önünde bulundurmakta ve içtimaî ıslâhatı bu maksatla genişletmektedirler. Fakat topyekûn, bu kampın iktisadî demokrasiyi gerçekleştirmede sağlam, samimî bir politika gütdüğü görülmemiştir.

6 — Birleşik Amerika, temsil ettiği kampı ayakta tutabilmek için "Marşal Plânı" adı altında iktisadî ve siyasî bir hegemonya kurmaya teşebbüs etmiş ve bunun Atlantik Paktı ile de desteklemiştir.

İkinci Dünya Harbinin yıprattığı memleketlerle, ekonomisi ve maliyesi esasen bozuk olan memleketler Marşal Plânının malî, askerî yardımlarını, siyasî bütün mahzurlarına rağmen hahişle kabul etmişlerdir.

Şunu açıkça söylemeliyiz ki, Marşal plânına kapılarını açmış olan memleketlerin hemen hepsi Sovyetler Birliğine karşı gizli veya âşikâr düşmanlık güden zümreler tarafından idare olunmaktadır.

Marşal Plânı, gerçekte, Amerikan kapitalizminin çöküşünü geciktiren ve münhasıran Amerikanın siyasî ve iktisadî müdafaasını sağlayan, harp halinde de Avrupa ve Yakın Asyanın mukavemetini arttırmayı istihdaf eden bir plândır.

Şimdi, bu gerçekler karşısında Türkiyenin bugünkü dış politikası üzerinde C. H. P. ve D. P. nin mutabakatı demek Birleşik Amerikanın temsil ettiği kampı terk etmemek demektir. Halbuki:

1) Türkiye, Sovyetler Birliğine karşı toprak bütünlüğünü siyasî ve iktisadî bağımsızlığını korumak endişesiyle ve hür yaşamak iddiasile Batı kampını tercih etmiştir. Birleşik Amerika kendi millî hudutlarının pek çok uzağında müdafaa hatları kurduğu halde, Türkiyenin oyalayıcı bir müdafaa karakolu halinde bırakıldığı ileri sürülmektedir.

2) Türkiyenin barışçı politikası, Batı ve Doğu kampları arasındaki gün geçtikçe keskinleşen harpçi havaya mütehammil değildir. Bizi Sovyetlere karşı harbe sürükleyici her tahrik millî menfaatlerimize aykırı sayılabilir.

3) Marşal plânına ve ona bağlı siyasî plânlara kapımızı kapatmanın zamanı geçtiğine göre, Türkiyenin dış politikasının kaderi Amerikan politikasının seyrine bağlanmış gibidir.

Demokrat Partinin, C. H. P. nin dış politikasını hiçbir tâdilât yapmaksızın tatbike devam etmesinin mucip sebeplerini açıklaması lâzımdır.

Türkiye, İkinci Cihan Harbinde olduğu gibi, Üçüncü Cihan Harbinde de, hiç olmazsa tarafsız kalabilmenin istilzam edeceği şartları şimdiden hazırlamaya koyulmalıdır. Barışçı prensibine bağlılığın ispatı ancak böyle bir politika ile mümkündür.

Sosyalizmin Ana Hatları

Baştarafı 1 de

kampanyası meydana getirebildiği takdirde, Türkiyede de bir işçi - köylü ittifakının temelleri atılmış olur.

Oportünistlerin hareket tarzı olan "yalnız orta halli köylüleri elde etmek ve köylünün proleterleşmesini kolaylaştırmak" tamamile sakat ve yanlıştır.

Goşistlerin hareket tarzı olan "toprak mülkiyetine karşı topyekûn mücadele ve hususî küçük mülkiyeti bertaraf etmek ve derhal müşterek mülkiyet propagandasına geçmek" formülü ise, işçi ve köylü ittifakına karşı bir suikasttir.

Türk işçi sınıfı, aşağıdan yukarıya, orta halli köylüye kadar olan kitlenin duygu ve menfaatlerine aykırı hareketlerden sakınmasını, mücadele taktiğini ona göre ayarlamasını öğrenmelidir.

İşçi sınıfı, toprak endüstrisinin kurulmasının, tekniğin ve teknik kadronun köylere sokulmasının, işçi - köylü ittifakını kolaylaştıracak başlıca vasıta olduğunu kavramalı: Bazı zevzek ve kısa görüşlü solcuların, "makine ağanın eline geçecektir, istismar artacaktır" tarzındaki demagiji'erine kulak asmamalıdır. Bilâkis toprak endüstrisinin gelişmesi ile şehir ve köy proletaryası arasında şuurlu bir iş birliği meydana gelecek ve köyler tecrid edilmiş olmaktan çıkacaktır.

Küçük toprak mülkiyeti karşısında sosyalist politikasının ne olması lâzımgeldiğini bütün Türk işçilerine ve onun münevverlerine karşı bir defa daha belirtmek isterim:

Bu gün, henüz bir işçi ve köylü ittifakının kurulamamış olduğu ve köylünün topyekûn kapitalist hâkimiyeti altında bulunduğu bu devirde değil, sosyalist cemyet içinde bile küçük toprak aleyhtarlık gütmek bizzat sosyalizme ihanet etmek olur.

Büyük mülkiyete karşı yöneltilecek husumeti, küçük mülkiyete de teşmil etmekle, halk hareketi ve müşterek mücadele esasları tamamile baltalanmış olur.

Sosyalizmin hedefi küçük toprak mülkiyetini kaldırmak, küçük çiftçileri, tazminatlı veya tazminatsız, mülkiyet haklarından, mahrum etmek değildir. Bilâkis sosyalistlerin vazifesi, küçük çiftçilerin hususî mülkiyet ve istihsal kuvvetlerini şehirdeki küçük sermaye kollektif hareketleri gibi, şirketleştirmek ve müşterek bir istihsal hareketi yaratmaktır.. Sosyalistler bu hareketi, hiçbir zaman cebir ve tazyik yolile değil, köylülerin kendi menfaatlerine uygun bir iştirak arzusuna dayanacaktır.

Kapitalist hâkimiyeti devam ettiği müddetçe sosyalist tezi şu olacaktır:

1 — Büyük toprak mülkiyetinin kanun yolile tasfiyesi.

2 — Topraksız köylünün küçük toprak mülkiyetine kavuşması ve büyük arazinin topraksız ve yoksul köylüye dağıttırılması.

3 — Yoksul ve orta halli köylüler arasında ziraat âletleri, tohum, gübre vesaire üzerinde müşterek kullanma usulünün kabul ettirilmesi (otlak ve meralarda olduğu gibi).

İşçi - köylü ittifakının zarureti üzerindeki sosyalistçe görüşlerimizin ana hatlarını çizmiş bulunuyoruz.

Türk işçilerinin birinci parolası: Birleşmek ve teşkilâtlanmaktır.

Türk işçilerinin ikinci parolası: Kapitalist hâkimiyete karşı işçi - köylü ittifakını meydana getirmek ve müşterek mücadele zemini hazırlamaktır.

Bu iki ana vazifenin başarılmasını zorlaştıran her türlü oportünist ve goşist hareketlere karşı mücadele; bu da: Üçüncü parolamızdır.

E. A. M.

İŞÇİLER VE C. H. P.

Baştarafı 3 te

içinde bulundurmak amacı ile yapılan bir kanunda bu çeşit bir hüküm bulunması, çalışma komisyonu sözcüsü Hulûsi Oral tarafından şu tarzda müdafaa edilmiştir:

"İşçinin hayatını tetkik etmiş olanlar pek âlâ bilirler ki; İşçilerde temaruzun fazla olduğunu müşahede etmişlerdir. Netekim üç dört günlük ödeneği alacağım diye bu şekilde hareket edenler pek çoktur. Bunu önlemek için, bu kasıtla bu hüküm konmuştur." (3)

Görülüyor ki, Halk Partili milletvekili Hulûsi Oral, işçilere hastalık halinde üç gün ödenek verilmemesini temin maksadiyle işçileri tahkir etmekten çekinmiyor. Hulûsi Oral işçilerin üç dört günlük ödenek almak için temaruz edeceklerini ve bu gibi işçilerin sayısının pek çok olduğunu iddia ediyor. Temaruzun bir yalancılık ve sahtekârlık olduğunu kimse inkâr edemez. İşçilerde temaruzun fazla olduğunu, bu şekilde hareket edenlerin işçiler arasında pek çok bulunduğunu iddia eden kimse, işçileri açıkça sahtekârlıkla, yalancılıkla itham ediyor demektir. Hasta olmayan bir adamın üç dört günlük bir ödenek almak için hasta rolü oynaması yalnız sahtekârlık ve yalancılık değil, ayni zamanda bir nevi dolandırıcılıktır. Bu suretle **Hulûsi Oral işçilerin ekserisinin yalancı, sahtekâr ve dolandırıcı olduğunu iddia etmektedir.**

Hastalanan işçilere üç gün ödenek verilmemesi hakkındaki 15 inci madde, Hulûsi Oral'in bu izahatı üzerine Mecliste aynen kabul edilmiştir. Demek ki, Hulûsi Oral'ın bu iddiasını Meclisin ekseriyeti tasvip etmiş bulunmaktadır. Mecliste ekseriyeti, Halk Partili milletvekilleri teşkil ettiğine göre Halk Partisinin Hulûsi Oral'la aynı kanaatta olduğunu kabul etmek mantıki bir zarurettir. Şu halde:

Ümumî efkâr, C. H. Partisini, işçilerin ekseriyetinin yalancı, sahtekâr ve dolandırıcı olduğunu Meclis Kürsüsünden, yâni Millet Huzurunda iddiaya cür'et etmiş bir parti olarak tanımaktadır.

Böyle bir parti, işçi meselesinde b i r s a m i m î n i y e t ten bahsetmemeliydi. Çünkü bu samimî niyet iddiasına kimse inanamazdı ve inanmadı.

(1) Tutanak Dergisi. Dönem: VIII, cilt: 23, S: 355.
(2) Aynı cilt. S: 356.
(3) Cilt: 22, S: 447.

Burjuvazı iktidarda

Baştarafı 1 de

min yeni bir safhasını daha, zarurî kıldı. Burjuvazinin rüşdünü ikmal etmesi için gerekli olan kapılar, ticaret, müteahhitlik, küçük endüstri, büyük memuriyetler ve nihayet "Teşviki Sanayi Kanunu.." Devletçilik tarafından ardına kadar açık bırakıldı.

Devletçilik bürokrasisi bir kere kurulunca bu sistem içinde yoğurulan bürokratların zenginlere darbeler indirmekten geri kalmamış oldukları muhakkaktır. Fakat bu, kaynaktaki tarihsel zorunluk ve teoriden ayrılmış olduğunu ifade etmez. Olaylar bir bütün, tam bir vetire olarak gözönüne alınınca görürüz ki ilk gününden beri askerlerin terörü faşizmin, kanatları altında serpilmeğe çalışmış olan burjuvazi bu gün rüştünü tamamlamış, civciv yumurtayı kırarak güneşe çıkmıştır. 1950 Mayısın 14 ünde cereyan eden olay bir seri makale ile açıklamağa çalışmış olduğumuz - Avrupanınkine göre çok başka - bir tarihî oluşun kesin sonucudur. Bu gün burjuvazi "askersiz" yürüyecek hale gelmiş bulunuyor. Onun iktidardan uzaklaştırdıkları kendisinin son mürebbileri, son askerî - aşirî klik'tir...

Avrupanın gelişmesine göre, pek çok gecikmiş olan bu olay, başka Doğu ülkelerinde de cereyan etmiş olduğu üzere hızla sosyalizme doğru gidebilir. Yumurtasından geç çıkan Türk burjuvazisi bu acayip civciv "demokrasinin bütünlüğü" prensibinin zarurî kıldığı tam bir hürriyet havası içinde gelişmek imkânlarına malik midir? O, faşistleşmeğe (hürriyeti yavaş yavaş tahdide) doğru giden Batı burjuvazisinin yıkılış devresinde toprağa basmıştır. Batı demokrasilerinin son safhasında gördüğümüz hürriyeti sınırlamak temayülünü bizim civciv burjuvazimiz hemen ilk günündenberi taklit etmeğe kalkarsa kendi gelişmesini kendi önlemiş olacaktır...

Batı Avrupada burjuvazi iktidara geldiği zaman hazır bir işçi sınıfı mevcut değildi. Halbuki Türkiye burjuvazisi iktidara geçerken hazır bir işçi sınıfı var.. O şuurlanmak için çok kısa bir zamana muhtaçtır. Muhtelif yazılarımızda tekâmülün "hızla" vukubulacağını söylerken dayandığımız noktaların başlıcası budur. Bu nokta doğunun inkılâpçı karakterinin temel taşıdır. Türk demokrasisinin kabileyi (Anadoludaki Türkmenler, yörükler), toprak feodalizmini (Emin Sazak, Adnan Menderes gibi toprak ağaları), malî kapitalizmi (Kâzım Taşkent, Habip Edip vesaire) nihayet işçi sınıfını ve emperyalist istısmarı.. yâni tekâmülde birbirlerini tasfiye eden birçok ekonomik safhaları ayni zamanda ihtiva ederek ortaya çıkması çok keskin tezatlar içinde bulunmasını gerektirir ki bu hâl ve beynelmilel şartlar onu hürriyeti vermek ve kısmak zoru içinde bocalamağa götürür. Geriliğin, yüzyıllarca süren istismarın törpülediği halklar biraz da olsa hürriyet haklarını kurtarınca mukadder vazifelerini yaparlar. Şarkın benzerine, klâsik burjuva memleketlerinde rastlanmayan bu özelliği, geriliğin zarurî kıldığı inkılâpçı karakterdir.. Tarihî geliş ve nazariyesi itibarile hürriyete yönelen, fakat geç doğmak yüzünden inkişafı için gerekli beynelmilel zemini bulması mümkün olmayan Türk burjuvazisi *hürriyetle, tahdit* **arasında** bocalayacaktır. Geri memleketlerde halkların iktidarı daima bu **arada** tahakkuk eder.. Kısaca burjuvazi inkılâbının sivil tahakkuku an'anevî klik'in leşini olduğu kadar, sosyalizmin gelişmek için muhtaç olduğu bir kısım şartları da hazırlamıştır.. Memleketimizi klâsik burjuva devrimlerinin vaktile yaşanmış olduğu memleketlerle mukayese etmeğe kalkmayalım. Biz tarihî gelişimizle şarklıyız.

Âcil vazife, Türk sosyalizmini gerçekleştirmek mücadelesi için sür'atle toplanmak ve teşkilâtlanmaktan ibarettir.

BÜYÜK SOSYOLOG

Necmeddin Sadak: Biz iktidardan mevcut hürriyetten daha fazlasını istemiyoruz, diyor. Sosyolog olduğu söylenen bu zâtın henüz sınıf esaslarına uygun şekilde düşünmek seviyesine ulaşamadığı görülüyr. Kendisine yeter gelen zincirli hürriyetin Türk işçi sınıfına, yoksul köylümüzün kalkınmasına kâfi gelemiyeceği çünkü bu halk sınıflarının Necmeddin Sadak'lardan, yâni (Kapitalistlerden) müteşekkil olmadığı hakikati ortada durmaktadır. Burjuvazi kendisine yeter gelen hürriyetle: İşçi - köylü sınıfını ben kalkındıracağım! demek istiyor. Yâni hâlâ vesayet peşinde koşuyor. Bu da demokrat ve bir acayip rivayete nazaran sosyalist ve sosyoloğ geçinen baş yazar için hazin bir mâceradır.

Baş yazarın şu: "Fazla hürriyet istemez!" hikmeti, "köylü ve işçi sınıfını burjuvazi kendisine kâfi gelen mevcut hürriyetle kalkındıracaktır." parolası gerçekte tam bir sınıfî zihniyeti ifade eder. Necmeddin Sadak bunun şuuruna malik ise işçi ve köylü sınıflarının plânlı düşmanı ve eğer bu sınıfî şuura malik değil'se sadece insiyakî bir burjuvadır.

OKUYUCULARİMİZA :

* Gazetemiz; Ağrı, Amasya, Bilecik, Çankırı, Çoruh, Elâzığ, Gümüşhane, Kars, Muş, Niğde, Siird, Tokat, Urfa, Van, vilâyetlerine de gönderilmemektedir. Bu sebeple, bu vilâyettlerle irtibatlı okuyucularımızdan bayi ve abone temini hususunda yardımlarını rica ederiz.

***

Gazetemiz; Mersin, Antakya, Samsun, Bergama, Erzincan Burdur, Tekirdağ, ve Kayseri bayileri tarafından, herkesçe malûm sebeplerle muhitlerinde dağıttırılmamaktadır. Bu vilâyetlerdeki fikir ve basın hürriyetinin mücahidi okuyucularımızın dikkatini çekeriz.

AÇIK MUHABERE:

İ. K. Balıkesir:

Balıkesire her sayıdan kâfi miktarda gönderilmektedir. Bayi hususunda alâka ve yardımlarınızı rica ederiz. İstediğiniz sayılar gönderilmiştir. Selâm.

H. T. BERGAMA:

Aboneniz kaydedilmiş ve adresinize irsalât başlamıştır. Teşekkür ederiz.